

بیانیہ کتابخانہ چندفرہنگی ایفلا/یونسکو

درک بیانیہ: یک کارگاہ

درباره بیانیه کتابخانه چندفرهنگی ایفلا/یونسکو

- نوشته شده توسط **کارگروه خدمات کتابخانه‌ای ایفلا برای جوامع چندفرهنگی**.
- این کارگروه کتابخانه‌ها و مؤسسات علاقه‌مند به توسعه و دسترس‌پذیری خدمات کتابخانه‌ای را که برای برطرف کردن نیازهای **اقلیت‌های فرهنگی و زبانی** طراحی شده‌اند، گرد هم می‌آورند.
- در اوت 2006 توسط هیئت‌مدیره ایفلا تصویب شد و در اکتبر 2009 در سی‌وپنجمین جلسه **یونسکو** اتخاذ شد.

پیشگفتار بیانیه

- «تنوع فرهنگی» یا «چندفرهنگ‌گرایی»
  - همزیستی همگون و **تعامل فرهنگ‌های مختلف**؛
  - فرهنگ مجموعه‌ای از **ویژگی‌های** معنوی، مادی، فکری و عاطفی متمایز از **جامعه یا یک گروه اجتماعی** است؛
  - این **شامل** ادبیات، سبک زندگی، شیوه‌های زندگی جمعی، نظام‌های ارزشی، سنت‌ها و باورها می‌شود.
- تنوع فرهنگی یا **چندفرهنگی اساس** قدرت جمعی ما در جوامع محلی ما و در جامعه جهانی ماست.
- این تعریف بر اساس **بیانیه جهانی یونسکو در زمینه تنوع فرهنگی (2001)** است.

اصول‌ها

هر فرد در جامعه جهانی ما حق برخورداری از طیف وسیعی از خدمات اطلاعاتی و کتابخانه‌ای را دارد. با توجه به تنوع فرهنگی و زبانی، کتابخانه‌ها باید:

- **خدمات‌رسانی به تمام اعضای جامعه** بدون تبعیض بر اساس میراث فرهنگی و زبانی؛
- ارائه اطلاعات به زبان‌ها و نوشتارهای مناسب؛
- **امکان دسترسی به طیف وسیعی از منابع و خدمات** که باز نمودی است از همه جوامع و نیازهایشان؛
- **استخدام کارکنانی که باز نمودی از تنوع جامعه باشد** که آموزش دیده‌اند تا کار کنند و به جوامع متنوع خدمات‌رسانی کنند.

بیانیه کتابخانه چند فرهنگی ایفلا/یونسکو

مأموریت‌های خدمات کتابخانه چندفرهنگی (1)

- **ترویج آگاهی** از ارزش‌آفرینی تنوع فرهنگی و تقویت گفت‌وگو فرهنگی؛
- **تشویق تنوع زبانی** و احترام به زبان مادری؛
- **تسهیل همزیستی همگون چندین زبان**، شامل یادگیری چندین زبان از سنین کودکی؛
- **پاسداشت میراث فرهنگی و زبانی** و حمایت از بیان، ایجاد و اشاعه در تمامی زبان‌های مرتبط؛
- **حمایت از حفظ سنت شفاهی** و میراث فرهنگی ناملموس.

بیانیه کتابخانه چندفرهنگی ایفلا/یونسکو

مأموریت‌های خدمات کتابخانه چندفرهنگی (2)

- حمایت از شمول و مشارکت افراد و گروه‌ها از همه زمینه‌های فرهنگی متنوع؛
- تشویق سواد اطلاعاتی در عصر دیجیتال و تسلط بر فناوری اطلاعات و ارتباطات؛
- ترویج تنوع زبانی در فضای مجازی؛
- تشویق دسترسی جهانی در فضای مجازی؛
- حمایت از تبادل دانش و بهترین شیوه‌ها با توجه به کثرت‌گرایی فرهنگی.

مدیریت و عملکرد

- فعالیت‌های اصلی خدمات اطلاعاتی و کتابخانه‌ای برای جوامع متنوع از نظر فرهنگی و زبانی **مرکزی** است، نه «جدا» یا «اضافی» و باید همیشه برای برطرف کردن نیازهای خاص یا محلی طراحی شوند.
- کتابخانه‌ها باید **سیاست و برنامه راهبردی** داشته باشند که مأموریت، هدف‌ها، اولویت‌ها و خدمات مرتبط به تنوع فرهنگی را مشخص کنند.
- مشارکت با **گروه‌های کاربری مرتبط و متخصصان** در سطوح محلی، ملی یا بین‌المللی باید تشویق شوند.

اقدامات اصلی

- **خدمات و مجموعه‌های چندزبانه** و متنوع فرهنگی، از جمله منابع چندرسانه‌ای و دیجیتالی را توسعه دهید؛
- تخصیص منابع برای **حفاظت** از میراث و **بیان فرهنگی** با توجه ویژه به میراث فرهنگی شفاهی، بومی و ناملموس؛
- **برنامه‌های حمایتی از آموزش کاربر**، مهارت‌های سواد اطلاعاتی، منابع تازه وارد، میراث فرهنگی و گفت‌وگو بین فرهنگی را به‌عنوان بخش جدایی‌ناپذیر از خدمات قرار دهید؛
- **دسترسی به منابع کتابخانه** را به زبان‌های مناسب از طریق نظام‌های دسترسی و سازمان‌دهی اطلاعات فراهم کنید؛
- منابع **بازاریابی و تبلیغاتی** را در رسانه‌ها و زبان‌های مناسب برای جذب گروه‌های مختلف به کتابخانه توسعه دهید.

کارکنان

- کارکنان کتابخانه **رابطین** فعالی بین **کاربران و منابع** هستند.
- **آموزش** حرفه‌ای و **یادگیری مستمری** که متمرکز بر خدمات جوامع چندفرهنگی، ارتباطات بین فرهنگی و حساس، ضد تبعیض، فرهنگ‌ها و زبان‌هایی که باید فراهم شوند.
- کارکنان کتابخانه چندفرهنگی باید **ویژگی‌های فرهنگی و زبانی جامعه را منعکس کنند**، آگاهی فرهنگی را تضمین کنند، جامعه‌ای را که کتابخانه به آن خدمت‌رسانی می‌کند را منعکس کرده و ارتباطات را تشویق کنند.

منابع مالی، قانون‌گذاری و شبکه‌ها

- از دولت‌ها و سایر مراجع تصمیم‌گیرنده خواسته می‌شود تا نظام‌های کتابخانه‌ای و **کتابخانه‌هایی با بودجه کافی ایجاد کنند** که خدمات اطلاعاتی و کتابخانه‌ای رایگان به جوامع متنوع فرهنگی ارائه بدهد.
- تمامی کتابخانه‌های درگیر در فعالیت‌های این زمینه باید در **شبکه‌های محلی، ملی یا بین‌المللی** مرتبط در توسعه سیاست **مشارکت کنند**.
- **یافته‌های پژوهش و بهترین شیوه‌ها** بایستی به صورت گسترده به‌منظور راهنمایی مؤثر خدمات کتابخانه‌ای چندفرهنگی اشاعه داده شوند.

اجرای بیانیه

- **جامعه بین‌المللی** باید خدمات اطلاعاتی و کتابخانه‌ای را در نقش ترویج و حفاظت تنوع فرهنگی و زبانی به رسمیت بشناسد و از آنها حمایت کند.
- از **تصمیم‌گیرندگان** در تمام سطوح و جامعه کتابخانه‌ای در سراسر جهان درخواست می‌شود که این بیانیه را منتشر کنند و اصول و اقدامات آن انجام دهند.